

2. WYROK

3. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziółcka

Sędziowie: SSO Ewa Taberska

SSO Leszek Matuszewski (spr.)

Protokolant: apl. aplikacji ogólnej P. C.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Wojskowej del. do Prokuratury Okręgowej M. N.

po rozpoznaniu dnia 15 kwietnia 2015 r. sprawy **K. K.**

oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 271 § 1 i 3 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie z dnia 08.12.2014r. o sygn. akt. II K 811/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę niniejszą przekazuje Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie do ponownego rozpoznania.

L. M. M. E. T.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego z dnia 15 kwietnia 2015r.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gnieźnie, Wydział II Karny z dnia 8 grudnia 2014r., sygn. akt II K 811/13, w punkcie 1., uznano oskarżonego K. K. za winnego tego, że w dniu 20.04.2011 roku w G. jako rzeczoznawca certyfikowany Zespołu (...) i Ruchu Drogowego oraz (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w wysokości 123 złotych poświadczyl w wydanej opinii ocenie technicznej numer GN- (...) nieprawdę co do wartości masy własnej pojazdu marki S. numer nadwozia VIN (...) poprzez wskazanie, iż wynosi ona 550 kg podczas gdy w rzeczywistości dokonanie określonej we wskazanej opinii modernizacji przedmiotowego pojazdu polegającej na demontażu tylnej półki mat wytłumiających i bitumicznych, wyłożenia ścian bagażnika, dywaników oraz koła zapasowego nie mogło spowodować obniżenia masy własnej pojazdu do podanej w opinii wartości 550 kg, która to okoliczność miała istotne znaczenie dla dopuszczenia wskazanego wyżej pojazdu do ruchu drogowego przez kierującego pojazdem posiadającego prawo jazdy kategorii B 1, tj. przestępstwa z art. 271 § 1 i 3 k.k. i za to na podstawie art. 271 § 1 i 3 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W punkcie 2. wyroku, na podstawie art. 69 § 1 kk i 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat.

W punkcie 3., na podstawie art. 33 § 2 kk wymierzono oskarżonemu grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 50 złotych stawka.

W punkcie 4. na podstawie art. 45 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego K. K. środek kary w postaci przepadku korzyści majątkowej w kwocie 123 zł.

W ostatnim punkcie zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania i wymierzono mu opłatę w kwocie 620 złotych.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił on następujące uchybienia:

- obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku, tj.

1. art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., polegającą na sprzeczności jaka zachodzi między treścią uzasadnienia wyroku a treścią sentencji wyroku,

2. art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k., polegającą na przesłuchaniu oskarżonego w dniu 11 czerwca pod nieobecność obrońcy, pomimo że oskarżony musiał mieć obrońcę, gdyż zachodziła uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności,

3. art. 4 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na nieuwzględnieniu całego zebranego materiału dowodowego, a mianowicie oświadczenia S. S. z dnia 20.04.2011r.,

4. art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. polegającą na błędnym oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy o przeprowadzenie oględzin stacji diagnostycznej znajdującej się w firmie (...) połączonych z eksperymentem procesowym, podczas którego nastąpi zważenie samochodu na stacji diagnostycznej,

5. art. 424 § 1 i § 2 k.p.k. polegająca na niewyjaśnieniu podstawy prawnej wyroku i niewykazaniu dlaczego Sąd Rejonowy nie uznał dowodów przeciwnych świadczących o zważeniu przez oskarżonego samochodu S. po zdemontowaniu wielu części i przed wydaniem opinii,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść wyroku, polegający na błędnym ustaleniu, że oskarżony podczas drugiego przesłuchania, które odbyło się z udziałem obrońcy z urzędu, podtrzymał uprzednie wyjaśnienia

W związku z wyżej wskazanymi zarzutami, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się skuteczna, doprowadzając do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznaniu Sądowi pierwszej instancji.

Wyjść należy od stwierdzenia, że zarzut zawarty w apelacji, który stał się podstawą do uchylenia wyroku nie został sformułowany prawidłowo. Skarżący zarzucił sprzeczność między sentencją wyroku, z której rzekomo wynika, iż oskarżony zważył samochód przed wydaniem opinii technicznej, a uzasadnieniem wyroku, które wskazuje, iż oskarżony wydał opinię zanim zostały zdemontowane części samochodu marki S. i przed zważeniem pojazdu. Tak określona sprzeczność jednak nie zaistniała. Sformułowanie „poświadczył w wydanej opinii (...) nieprawdę co do wartości masy własnej pojazdu m-ki S. (...) poprzez wskazanie, iż wynosi ona 550 kg, podczas gdy w rzeczywistości dokonanie określonej we wskazanej opinii modernizacji przedmiotowego pojazdu (...) nie mogło spowodować obniżenia masy własnej pojazdu do podanej w opinii wartości 550 kg” w żaden sposób nie określa, czy opinia została wystawiona przed, czy też dopiero po zważeniu pojazdu. Tym samym uzasadnienie wyroku w zakresie ustalenia stanu faktycznego nie było w żadnym zakresie sprzeczne z opisem czynu przypisanego zawartym w sentencji wyroku.

Sprzeczność jednak ujawniła się między uzasadnieniem wyroku a postanowieniem dowodowym Sądu pierwszej instancji wydanym na rozprawie w dniu 8 grudnia 2014r. We wspomnianym już wcześniej uzasadnieniu wyroku stwierdzono jednoznacznie, że „zanim te czynności [zdemontowanie i ważenie samochodu] zostały wykonane, [oskarżony] wydał w dniu 29 kwietnia 2011r. opinię techniczną numer (...), w której podał, że pojazd waży 550 kg”.

Natomiast na rozprawie głównej Sąd oddalił wniosek dowody obrońcy oskarżonego z dnia 30.10.2014r. wskazując, że „oskarżony ustalił wagę pojazdu w ten sposób, że po zdemontowaniu niektórych elementów samochodu S. zważył go na wadze znajdującej się w Stacji Diagnostycznej Firmy (...)”. Sąd Rejonowy najpierw uznał w postanowieniu dowodowym wydanym na rozprawie, że faktem udowodnionym jest, iż oskarżony sporządził swoją opinię techniczną po zdemontowaniu i zważeniu pojazdu. Następnie zaś w uzasadnieniu wyroku, przyjął za udowodniony fakt przeciwny, a mianowicie taki, że oskarżony sporządził opinię in blanco – bez uprzedniego ważenia pojazdu. Choć apelacja obrońcy oskarżonego nie wyartykułowała w sposób precyzyjny tej właśnie sprzeczności, to jednak jasnym jest, że taka musiała być intencja skarżącego, tym bardziej jeśli zważy się, że obrońca oskarżonego powołał się właśnie na tę sprzeczność podczas rozprawy apelacyjnej w dniu 16 kwietnia 2015r.

Oceniając wagę wskazanego wyżej uchybienia dla toku postępowania przed Sądem I instancji i będącego jego efektem wyroku, należy podkreślić, że ustalenie faktyczne dotyczące ważenia pojazdu (i tego, czy nastąpiło ono przed wydaniem opinii technicznej) ma fundamentalne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zauważyć należy, iż zasadnicza linia obrony oskarżonego, dotycząca ewentualnych nieprawidłowości w działaniu urzędnika, za pomocą którego zważono pojazd, opiera się na założeniu, że opinia techniczna została przez oskarżonego sporządzona po zdemontowaniu i zważeniu pojazdu.

Z zasady lojalności organu procesowego wobec stron postępowania wynika, że Sąd Rejonowy nie powinien był przyjmować w wyroku ustaleń przeciwstawnych do tych, o których poinformował strony na rozprawie zamykającej postępowanie pierwszoinstancyjne. Oskarżony i jego obrońca mogli oczekiwać, że Sąd w uzasadnieniu wyroku podtrzyma swoje stanowisko wyrażone w postanowieniu dowodowym z dnia 8.12.2015r. Sąd pierwszej instancji, wyrażając tak jednoznacznie swój pogląd o tym, że K. K. sporządził opinię po zważeniu pojazdu, wpłynął w zasadniczy sposób na realizowaną przez oskarżonego linię obrony. Nie może bowiem dziwić, że w świetle takiej deklaracji organu procesowego, strona nie podjęła dalszej próby przekonywania Sądu o tym, że istotnie najpierw oskarżony zważył pojazd, a dopiero następnie wydał opinię. Tymczasem uzasadnienie wyroku, w którym Sąd odszedł od przedstawionego na rozprawie zapatrywania, wskazuje jednoznacznie, że linia obrony mogłaby (potencjalnie) okazać się skuteczna, gdyby właśnie tej kwestii dotyczyła.

Mając na uwadze powyższe, nie budzi wątpliwości, że sprzeczność w jaką popadł Sąd doprowadziła do złamania zasady lojalności organu procesowego wobec stron postępowania i w sposób istotny uniemożliwiła oskarżonemu realizację jego prawa do obrony (art. 6 k.p.k.), a to z kolei mogło mieć wpływ na treść wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k.).

Wskazane wyżej uchybienie spowodowało konieczność uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, co pozwoli w pełni zrealizować oskarżonemu przysługujące mu prawo do obrony.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił natomiast zarzutu naruszenia przez Sąd meriti art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez oparcie wyroku na treści wyjaśnień oskarżonego złożonych w dniu 11.06.2013r. (w toku postępowaniu przygotowawczego) pod nieobecność obrońcy pomimo istnienia uzasadnionych wątpliwości co do jego poczytalności.

Znaczącą rolę przy ustalaniu, czy w przypadku oskarżonego zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności, mają jego wyjaśnienia, a zwłaszcza sposób ich składania, np. sposób wypowiedzi oraz odbiegające od normy zachowanie osoby przesłuchiwanej, które mogą sprawić, iż powstaną uzasadnione wątpliwości, o których mowa w art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. Organ procesowy, biorąc pod uwagę wyżej wskazane kryteria, nie miał w dniu 11.06.2013r. podstaw do powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności podejrzanego. Sam zaś fakt podania przez niego, że leczył się psychiatrycznie i neurologicznie, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie przesądzał sam w sobie o konieczności ustanowienia obrońcy z urzędu.

Sąd Rejonowy słusznie więc oparł swoje rozstrzygnięcie na złożonych w dniu 11 czerwca 2013r. wyjaśnieniach podejrzanego.

Na podstawie art. 436 kpk Sąd odwoławczy ograniczył rozpoznanie apelacji obrońcy do rozstrzygnięcia powyżej mówionych zarzutów uznając, że jest to wystarczające do wydania rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę niniejszą przekazał Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie do ponownego rozpoznania.

SSO Leszek Matuszewski SSO Małgorzata Ziółka SSO Ewa Taberska